خبرها

نامه یزدی به کوفی عنان درباره اسرائیل

گروه سیاسی : ابراهیم یزدی دبیرکل نهضت آزادی ایران نامه‌ای به کوفی عنان دبیرکل سازمان ملل، درباره حمله نظامی اسرائیل به لبنان نوشت. در این نامه آمده است: «اسرائیل به عنوان یک عضو سازمان ملل متحد، نظیر سایر اعضا وظیفه و تعهد دارد که از بیانیه جهانی حقوق بشر و منشور سازمان ملل متحد پیروی کند و قطعنامه‌های سازمان ملل متحد را به اجرا گذارد. اما دولت اسرائیل به طور مستمر قطعنامه‌های سازمان ملل متحد را درباره صلح خاورمیانه، بخصوص درباره خروج از سرزمین‌های اشغالی و به رسمیت شناختن حقوق فلسطینیان در تشکیل یک کشور مستقل نادیده می‌گیرد. علاوه بر این اسرائیل در موارد متعدد، نظیر تهاجم اخیر به غزه مرتکب نسل‌کشی علیه مردم بیگناه و بی‌دفاع فلسطین، از زن و مرد و کودکان شده است. عملیات نظامی اخیر اسرائیل علیه لبنان نمونه دیگری از طغیان علیه معاهدات بین‌المللی است.» در ادامه این نامه آمده است: «ما این تهاجمات و ستمگری‌ها علیه مردم فلسطین و آغاز جنگ علیه فلسطین و لبنان را شدیداً محکوم می‌کنیم. ما از شما می‌خواهیم که از تمامی امکانات مقام خود برای مجبور ساختن اسرائیل به توقف این تخلفات استفاده کنید و پرونده اسرائیل را به شورای نوبنیاد حقوق بشر سازمان ملل متحد ارجاع دهید.»

نامه کروبی به سیدحسن نصرالله

شرق : «مهدی کروبی» دبیرکل حزب اعتماد ملی در نامه‌ای به «سیدحسن نصرالله» دبیرکل حزب‌الله لبنان از اقدامات اخیر این گروه حمایت کرد. در این نامه آمده است: «مقاومت دلیرانه نیروهای رزمنده حزب‌الله در روزهای اخیر که کشور لبنان یک بار دیگر شاهد حملات وحشیانه و جنایات ضدبشری نیروهای رژیم اشغالگر قدس بوده است، مایه افتخار و تجدید عزت مسلمین و اعلای کلمه اسلام در برابر غاصبان و متجاوزان شد.» کروبی می‌افزاید: «مدعیان برقراری نظم و دموکراسی و حقوق بشر در جهان کنونی و طراحان خاورمیانه بزرگ این بار نیز حامیان اصلی رژیم صهیونیستی در تجاوز همه‌جانبه‌اش به خاک یک کشور مستقل و ارتکاب جنایات جنگی و جرایم علیه بشریت بوده‌اند و بار دیگر پوچ بودن ادعاهای خود را ثابت کردند. از سوی دیگر، صبر و پایداری مردم دلیر لبنان و همبستگی آنان با نیروهای مقاومت اسلامی به‌رغم تحمل همه فشارها و جنایات نشانگر حقانیت مبارزه شما و مردمی بودن آن است که از سوی دیگر، با جفای سران و مسئولان بعضی از کشورهای منطقه و سکوت آنان در برابر این جنایات روبه‌رو بوده است.» دبیرکل حزب اعتماد ملی افزود: «بی‌گمان، مبارزات امروز حزب‌الله و مردم لبنان از مصادیق بارز صف‌آرایی حق‌طلبان در برابر نیروهای استکبار جهانی است و محکی خواهد بود، برای آزمودن صداقت همه کسانی که در این برهه از تاریخ معاصر جهان، نقش و مسئولیتی برعهده دارند.» در نامه کروبی آمده است: «مقاومت حزب‌الله همچنین به بن‌بست رسیدن روند سازش و شکست طرح‌های آمریکا را در منطقه که در راس آنها حمایت همه‌جانبه از غده سرطانی اسرائیل است نشان داد، اگرچه این طرح‌ها تاکنون بارها و در عرصه‌های گوناگون از جمله در فلسطین، عراق و افغانستان شکست خود را به اثبات رسانیده بود.» کروبی در پایان نامه خود آورده: «اینجانب همگام با همه مسلمین و عدالت‌طلبان جهان و همصدا با آحاد مردم ایران، به نام خود و به نمایندگی از کادر رهبری و اعضای حزب اعتماد ملی و سایر گروه‌های در خط امام راحل – ره – در ایران، ضمن حمایت از مقاومت و ایستادگی شجاعانه حزب‌الله به رهبری جناب عالی و پایداری مردم لبنان و تشکر از همه مسلمانان و آزادگان که در روزهای اخیر پشتیبانی خود را از این مبارزه و نفرت خود را از سیاست‌های آمریکا و رژیم صهیونیستی اعلام داشته‌اند، از خدای متعال برای شما در این نبرد سرنوشت‌ساز پیروزی و موفقیت کامل و برای بازماندگان شهیدان گرانقدر صبر و اجر مسئلت دارم.»

بررسی فلسطین در دفتر سیاسی اعتماد ملی

ایلنا : جلسه دفتر سیاسی حزب اعتماد ملی صبح دیروز برگزار شد و طی آن تحولات منطقه‌ای و پایگاه اجتماعی این حزب مورد بررسی قرار گرفت. علی یعقوبی عضو شورای مرکزی حزب اعتماد ملی با اعلام این خبر اظهار داشت: در این جلسه ناآرامی‌های اخیر خاورمیانه و حملات اسرائیل به فلسطین و جنوب لبنان مورد بررسی قرار گرفت و قرار شد حزب با صدور بیانیه‌ای مواضع خود را در مورد این مسئله اعلام کند. وی افزود: در این جلسه همچنین پایگاه اجتماعی و سیاست‌های حزب اعتماد ملی تبیین شد.

احتمال حمله حزب‌الله به تل‌آویو

بازتاب : دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام در گفت‌وگو با «بازتاب» درباره حمله اسرائیل به لبنان اظهار داشت: ابعاد این حادثه، نشان می‌دهد که یک تصادف و ناشی از عصبانیت اسرائیل از عملیات حزب‌الله نیست، بلکه این اتفاق در چارچوب طرح برنامه‌ریزی شده برای خروج اسرائیل از بن‌بست صلح خاورمیانه بود. محسن رضایی گفت: اگر دامنه درگیری به سوریه کشیده شود، احتمال سرنگونی دولت اردن و یک آشوب سراسری در خاورمیانه که از لبنان تا عراق و حتی مصر را در بر بگیرد، وجود دارد و این امر برای آمریکا تحمل ناپذیر است. پس به نفع آمریکایی‌ها است که هر چه سریع‌تر شرایط را آرام کنند. دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام در پایان گفت: اگر اسرائیل حملات خود را قطع نکند، احتمال حمله حزب‌الله به تل‌آویو وجود دارد که در این صورت، اسرائیل در آستانه فروپاشی قرار می‌گیرد، چرا که ترکیب جمعیتی اسرائیل طی ده‌ها سال و با مشقت فراهم شده و حتی در جنگ‌های اعراب و اسرائیل نیز چنین بحرانی به وجود نیامده است؛ بنابراین، پیامدهای درازمدت این جنگ برای اسرائیل بیش از حزب‌الله خواهد بود.

ایران از راه‌حل جامع حمایت می‌کند

ایرنا : «منوچهر متکی» وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران گفت: ایران از راه‌حل جامعی برای بحران لبنان حمایت می‌کند، مشروط بر اینکه خواسته‌های مشروع مردم و مقاومت این کشور برآورده شود. متکی دوشنبه شب به هنگام ترک دمشق در پاسخ به این سئوال که «برخی گروه‌های سیاسی لبنان مدعی هستند، جنگ اسرائیل علیه لبنان، ناشی از اقدام ایران به تحریک مقاومت برای زیر سایه بردن پرونده هسته‌ای این کشور است» گفت: «این گونه مطالبی که مطرح می‌شود، بی‌پایه و اساس و برای فرار از شرایط دشواری است که آنها در آن گیر افتاده‌اند.» متکی افزود: «چنین ادعاهایی سابقه دارد. آمریکایی‌ها معمولاً در ایجاد جنگ روانی خبره هستند و رژیم صهیونیستی هم جای خود دارد. این مطالب اساس و مبنایی ندارند.» وی تاکید کرد: «دشمن (با استفاده از مهره‌های خود) برای اینکه مردم و مقاومت لبنان و فلسطین را به نوعی تضعیف کند، علیه آنها جنگ روانی به راه می‌اندازد. رزمندگان مقاومت را متصل و مرتبط به جاهای دیگری می‌کند.»

تحلیل دکتر محمد صدر از اوضاع خاور میانه

جنایات آمریکا و رادیکالیسم جهان عرب

احسان ابطحی

عکس: رضا معطریان، شرق

همزمان با اوج گرفتن بحران خاورمیانه و درگیری میان اسرائیل و دولت حماس از سویی و اسرائیل با حزب‌الله لبنان از سوی دیگر با دکتر محمد صدر معاون پیشین عربی– آفریقایی وزیر خارجه ایران در دوران ریاست جمهوری خاتمی در دفترش واقع در دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت خارجه گفت‌وگو کردیم و نظراتش را در مورد وقایع اخیر جویا شدیم. دکتر صدر معتقد بود که وقایع اخیر فلسطین و لبنان ریشه در مطالبات نهفته فلسطینیان و حزب‌الله دارد. او معتقد است حزب‌الله تلاش کرد تا با وارد شدن در قضیه اخیر اولاً خواسته‌های خود را عملی کند و ثانیاً فشار را از دولت حماس کاهش دهد. صدر همچنین احتمال سقوط دولت حماس و روی کار آمدن دولتی ائتلافی در فلسطین را در آینده نزدیک رد نمی‌کند. با این حال او معتقد است که حماس دموکراتیک‌ترین دولت منطقه است.

دکتر صدر –برادر زاده امام‌موسی صدر– می گوید اگر روزی در کشورهای عربی منطقه انتخابات آزاد برگزار شود، دولت‌های افراطی بر روی کار خواهند آمد و دلیل آن را هم جنایات اسرائیل با حمایت همه‌جانبه آمریکا می‌داند. صدر معتقد است جنایات اسرائیل باعث شده تا مردم فطرت خود را که به آزادی سوق دارد در اولویت قرار ندهند و مبارزه با اسرائیل را ارجح بدانند. متن کامل مصاحبه ما با دکتر محمد صدر معاون پیشین وزیر خارجه که دیروز انجام شد در پی می‌آید.

■ **یک گروه فلسطینی یا حماس یک سرباز را به گروگان می گیرد و ما شاهد آن واکنش سنگین از سوی اسرائیل هستیم و در پی آن حزب‌الله هم وارد عمل می‌شود و دو سرباز اسرائیلی را به اسارت می گیرد که با واکنش سنگین‌تر اسرائیل مواجه می‌شود. دلیل این امر چیست؟ چرا که عده‌ای بر این باورند این اقدام اسرائیل اقدامی از پیش طراحی شده است و دلیل آن را هم آماده‌باش چهارماهه ارتش اسرائیل ارزیابی می کنند. علت را در چه می‌بینید؟**

هدف حماس از اسارت سرباز اسرائیلی مبادله اسرای فلسطینی در زندان‌های اسرائیل است. تقریباً این یک نوع الگوبرداری از کار حزب‌الله در گذشته است. علت این قضیه هم این است که فلسطینی‌ها ۹ هزار اسیر در زندان‌های اسرائیل دارند.

این درحالی است که بحث آزادی زندانیان فلسطینی در همه توافقنامه‌های میان طرفین بوده است و اما اسرائیل هیچ گاه به آن عمل نمی‌کرده است یا اگر هم در مواقعی عمل کرده به حالت بسیار تحقیرآمیز عمل می‌کرده. مانند آزادی مجرمین فلسطینی به جای آزادی شخصیت‌های مبارز و سیاسی. در فلسطین این ثابت شده است که طرف فلسطینی – هر که می‌خواهد باشد، چه فتح، چه دولت خودگردان و چه دولت حماس –هیچ راهی برای آزادی هموطنان وجود ندارد. در حقیقت نه تنها راهی برای آزاد کردن هموطنان‌شان ندارند بلکه هر زمان که اسرائیل اراده می‌کند، عده‌ای فلسطینی را دستگیر می‌کند. این همه در کنار ترور، کشتار و . . . بوده است. با توجه به نقطه ضعفی که اسرائیل در بعد نیروی انسانی دارد و تبلیغ می‌کند که همواره سعی در حفظ امنیت نیروهای خودش دارد و این نکته بسیار مهمی است. چرا که اگر امنیت نباشد اساساً یهودی‌ها از اروپا و آمریکا به اسرائیل مهاجرت نمی‌کنند. چرا که اولین شرط آنان برای اقامت و ادامه اقامتشان تامین امنیت است و اگر متوجه شوند که این امنیت به هم خورده است مهاجرت معکوس آغاز خواهد شد. حماس هم از این موضوع استفاده کرد و نکته مهم اینجا است که اسرائیل در مبادله‌ای که با حزب‌الله در گذشته انجام داده بود بالاخره در نهایت این موضوع به نفع حزب‌الله تمام شده بود. یعنی در واقع اسرائیل تا حد بسیار زیادی تحقیر شد و آن قدرت فعال مایشاء منطقه‌ای که متاسفانه در جنگ‌های گذشته همه کشورهای عربی را شکست داده بود برای اولین بار طعم شکست را در بحث تبادل اسرا چشید. دلیل تحقیر حزب‌الله هم این بود که نیروهای بسیار کلیدی حزب‌الله با دو جسد نیروهای اسرائیلی معاوضه شدند. یعنی معاوضه دو جسد با حدود ۳۰۰ نیروی مهم حزب‌الله مانند مصطفی دیرانی که یک نیروی بسیار تاثیرگذار برای حزب‌الله بود. اما دلیل تن دادن اسرائیل به این موضوع این بود که لبنان کشور دیگری است به غیر از فلسطین. اسرائیل به هیچ وجه حاضر نبود که این معادله را با فلسطینی‌ها برقرار کند. یعنی معادله گروگان گرفتن و تبادل. به این دلیل که اسرائیل همیشه با فلسطینی‌ها از موضع بالا برخورد می‌کند و تن دادن به چنین معامله‌ای برای سران تل‌آویو بسیار گران تمام می‌شود و این حملات گسترده نتیجه این تحلیل است. چرا که اسرائیل بر این باور است که اگر جلوی این قضیه را در همین نقطه نگیرد، این موضوع ادامه پیدا خواهد کرد و همه این عوامل باعث حملات ویرانگر به فلسطین و تاسیسات آن و به اسارت گرفتن وزرای حماس می‌شود. بنابراین من معتقدم در داخل خاک فلسطین و اسرائیل این خط را ادامه خواهد داد و با فلسطینی‌ها به تبادل اسرا نخواهد رسید.

■ **در مورد حزب‌الله چطور؟**

احتمال معاوضه اسرا با حزب‌الله وجود دارد. چرا که در گذشته این اتفاق در مورد حزب‌الله افتاده است. دلیل دوم هم اینکه اگر دو هفته دیگر این زد و خورد ادامه پیدا کند و مثل گذشته اسرائیل نتواند امنیتی را که پیشتر به آن اشاره کردم حداقل در شهرهای شمالی تامین کند و با اعتراض یهودی‌ها مواجه شود، اسرائیل مجبور به اعلان آتش‌بس خواهد شد و بعد از آتش‌بس احتمال تبادل اسرا با حزب‌الله وجود دارد.

■ **اما سئوال مهم اینجا است، در شرایطی که حماس هم به لحاظ سیاسی و هم به لحاظ اقتصادی به شدت تحت فشار است و در تنگنا قرار گرفته دلیل انتخاب این برهه زمانی برای گروگان گرفتن سرباز اسرائیلی و در نهایت درگیری با اسرائیل چه بود؟ به نظر شما انتخاب این زمان از طرف حماس برای چنین اقدامی مناسب بود؟**

به هر حال فلسطینی‌ها ۹ هزار نفر اسیر در زندان‌های اسرائیل دارند. سال‌های سال است که آزادی اسرای فلسطینی یکی از مطالبات مهم فلسطینی‌ها است که دولت قبلی نتوانست آن را برآورده کند و حماس در همین راستا این اقدام را انجام داد. یعنی بحث آزادی زندانی‌های فلسطینی، یکی از بحث‌های مهم میان اسرائیل و فلسطین است که در اکثر موافقتنامه‌ها هم به آن اشاره شده است، اما اسرائیل به آن عمل نمی‌کند. تصمیم و اقدام حماس هم این بود که با گروگان‌گیری یک سرباز اسرائیلی از موضع قدرت وارد بحث با اسرائیلی‌ها بشوند.

■ **آقای دکتر! پس از پیروزی حماس در انتخابات این‌طور به‌نظر می‌رسید که این گروه قصد دارد با کنار گذاشتن مشی مسلحانه وارد فاز سیاسی شود و وارد فاز سیاسی شدن هم الزاماتی دارد ولی حماس از راه سیاسی وارد نشد. آیا این گروه نمی‌توانست از راه مذاکره و راه‌های سیاسی دیگر و با پرهیز از خشونت‌های موجود به این هدف – آزادی اسرای فلسطینی – دست یابد؟**

ببینید من می‌گویم دولت عرفات و تشکیلات خودگردان که اسرائیل آنان را بسیار بیشتر از حماس قبول دارد، نتوانستند وارد معامله تبادل اسرا با اسرائیلی‌ها شوند. چه برسد به حماس که اسرائیل می‌گوید تا ساقط شدن دولت حماس حاضر به مذاکره با آن نیست. در حال حاضر، همه تلاش اسرائیل ساقط کردن دولت حماس است و همه اقدامات فعلی اسرائیل هم در چارچوب همین موضوع است. یعنی نوعی انتقام از مردم فلسطین به دلیل رای دادن به حماس. یعنی نوعی برخورد با دموکراسی. چرا که به معنای واقعی کلمه اکنون دولت فلسطین دموکرات‌ترین دولت منطقه است، چرا که حماس توانست در انتخاباتی آزاد ۷۰ درصد آرا را به دست آورد و این واقعاً بی‌سابقه است. نه در فلسطین، نه در کشورهای عربی و نه در کشورهای منطقه این اتفاق نیفتاده است. برخورد فعلی اسرائیل، برخورد با دموکراسی است.

■ **آقای دکتر! چرا حزب‌الله وارد ماجرای فلسطین و اسرائیل شد. دلیل این موضوع چیست؟**

تحلیل من این است که بعد از شروع حملات اسرائیل به غزه و دستگیری وزرا و نمایندگان حماس، واقعاً شرایط به گونه‌ای بود که دولت حماس در حال سقوط بود. اینجا بود که حزب‌الله احساس کرد باید وارد بازی شده و حماس را از زیر فشار اسرائیل نجات دهد، ضمن اینکه حزب‌الله این تصفیه‌حساب را از گذشته با اسرائیل داشت. چرا که اسرائیل در مورد تبادل اسرا با حزب‌الله هم توافق‌های دوجانبه را زیر پا گذاشت. اما تفاوت حزب‌الله و فلسطین اینجا بود که در مورد فلسطین هیچ اسیری را آزاد نمی‌کرد، اما در مورد حزب‌الله این گونه نبود. بعد از آزادی عده‌ای از اسرای لبنانی و مبادله آنها با اسرائیلی‌ها عده‌ای از زندانیان لبنانی آزاد نشدند که اسرائیل از طریق میانجی قول داد آنها را آزاد کند. یکی از آنها سمیر قنطار است که از اسرای قدیمی لبنانی است. اما اسرائیل به این وعده هم عمل نکرد و این پرونده برای حزب‌الله باز ماند. حزب‌الله هم از چند ماه پیش بارها اعلام کرد که اسرائیل به قول‌هایش وفا نکرده و از طریق آلمان و چند کشور دیگر این پیام را به اسرائیل فرستاد که اگر اسرائیل به قولی که داده است وفا نکند، ما – حزب الله – دوباره شروع به گروگان‌گیری خواهیم کرد. حزب‌الله هم از این فرصت به دست آمده استفاده کرد.

■ **یعنی این هماهنگی میان حماس و حزب‌الله از پیش برنامه‌ریزی شده نبود؟**

نه، حزب‌الله خواسته‌ای از قبل داشت، اعلام هم کرده بود. احساس کرد الان فرصتی است تا هم به خواسته‌اش برسد و هم حماس را از فشار اسرائیل رها کند.

■ **آقای دکتر! ایران و سوریه در روزهای اخیر بارها متهم شده‌اند به تحریک حزب‌الله و دست داشتن در اتفاقات اخیر لبنان که نمونه آخر آن هم اظهارات بلر و بوش در اجلاس هشت کشور صنعتی جهان در روسیه بود. به‌خصوص تهران که در روزهای اخیر متهم به اعزام نیرو و ارسال موشک برای حزب‌الله هم شده است. شما دلیل این اتهامات را در چه می‌بینید و اساساً از نظر شما چه ایرادی دارد که ایران به متحد استراتژیکش سلاح هم بدهد؟**

آمریکا و انگلیس می‌خواهند در جهت منافع‌شان از آب گل آلود ماهی بگیرند. هم آمریکا و هم انگلیس در حال حاضر با ایران و سوریه مسئله دارند. با ایران در مورد انرژی هسته‌ای، موضع‌گیری تهران در مورد خاورمیانه و اسرائیل مسئله دارند و در غرب ایران را مانع بزرگی در راه طرح خاورمیانه بزرگ می‌دانند. اساساً لبنان ظرفیت این موضوع را ندارد که ایران به آنجا نیروی سیاسی اعزام کند، مخصوصاً در این شرایط جدید که سوریه بیش از ۳۰ هزار نیروی خود را پس از ۳۰ سال از لبنان خارج کرد. یعنی در حال حاضر سوریه که هم‌مرز با لبنان است حتی یک سرباز در این کشور ندارد، چه برسد به ایران. من فکر می‌کنم این حرف، حرف بسیار بی‌ربطی است.

اما مسلم آن است که حزب‌الله یک گروه شیعه است و شیعیان همه دنیا یک سمپاتی خاصی نسبت به ایران دارند و بسیار طبیعی است که ایران هم به آنان علاقه‌مند است و آنها را تحت پوشش حمایتی خودش قرار می‌دهد و به احتمال زیاد دادن ضعف‌های اسرائیل است. جالب است که بدانید فلسطینی‌ها در حال حاضر توانایی ساخت موشک را دارند و در داخل فلسطین این کار را انجام می‌دهند و همان موشک‌های ساخت خودشان را به اراضی سال ۱۹۴۸ شلیک می‌کنند. وقتی در فلسطینی که از همه طرف در محاصره اسرائیل است موشک تولید می‌شود، چرا حزب‌الله که دارای نیروهای بسیار باهوش و قدرتمندی است نتواند این کار را انجام دهد؟

■ **تاریخ جنگ‌های اسرائیل نشان داده است که این کشور توانایی بیش از ۱۰ روز جنگ را ندارد. چرا که وارد یک جنگ فرسایشی می‌شود و چون از نظر نیروی انسانی در ضعف قرار دارد، توانایی ادامه را ندارد. با توجه به این موضوع پیش‌بینی شما از ادامه این درگیری‌ها چیست؟**

در ارتباط با لبنان به احتمال زیاد همین اتفاقی رخ می‌دهد که شما می‌گویید یعنی اگر این جنگ دو هفته ادامه پیدا کند، بحث میانجیگری و آتش‌بس آغاز می‌شود و به احتمال زیاد سناریوی جنگ ده سال پیش که ۱۶ روز طول کشید و به جنگ نیستان مشهور شد، تکرار خواهد شد اما شما می‌توانید موضع اسرائیل را از زبان آمریکایی‌ها بشنوید. الان جورج بوش می‌گوید که من الان درخواست آتش‌بس نمی‌کنم به این دلیل که هنوز اسرائیلی‌ها به بوش نگفته‌اند درخواست آتش‌بس کن! ولی روزی که اسرائیل به دلیل مشکلاتی که در اکثر شهرهای شمالی‌اش دارد تحت فشار قرار بگیرد، درخواست آتش‌بس می‌کند، آمریکا این موضوع را به فرانسه می‌گوید، فرانسه به سوریه و ایران به حزب‌الله می‌گوید. اما من احتمال توافق اسرائیل با فلسطینی‌ها و تبادل اسرا را احتمال بعیدی می‌دانم.

■ **سرنوشت دولت حماس با این وضعیت چه خواهد شد؟**

واقعیت این است که دولت حماس در وضعیت بسیار بدی قرار دارد. با این حال در حال حاضر حماس محبوب‌ترین گروه فلسطینی است. دلیل آن هم اینکه در انتخابات با وجود گروه‌هایی مانند فتح که سابقه ۴۰–۳۰ ساله دارند به راحتی پیروز شد. حماس اما به‌رغم این قضیه و در حالی که ۷۰ درصد آرا را در اختیار داشت و نیازی به ائتلاف نداشت، به فتح، جبهه خلق برای آزادی فلسطین و جبهه دموکراتیک برای آزادی فلسطین و گروه‌های نزدیک به فتح پیشنهاد ائتلاف داد، چرا که از موقعیت مشکل خودشان آگاه بودند. هیچ کدام از آنان حاضر به ائتلاف با حماس نشدند.

■ **چرا؟**

اولاً اینکه از نتیجه انتخابات شوکه شده بودند و دوماً اینکه می‌دانستند فشارهای خارجی با روی کار آمدن حماس افزایش می‌یابد و از مسئله اقتصادی آغاز می‌شود. از طرفی این گروه‌ها هم از داخل تلاش می‌کنند تا حماس را ساقط و عمر دولتش را کوتاه کنند. اما تحلیل حماس از درخواست برای ائتلاف این بود که می‌دانست مذاکره با اسرائیل به هر حال یک واقعیت است. از طرفی خودش نمی‌خواست این کار را انجام دهد و می‌خواست دولت ائتلافی باشد تا عناصر فتح و سازمان آزادی‌بخش که در گذشته هم در دولت خودگردان بودند این کار را انجام دهند.

■ **یعنی حماس به‌طور تلویحی با مذاکرات مشکلی نداشت؟**

حماس با مذاکره مشکلی ندارد. به هر حال این یک واقعیت صحنه است.

■ **چرا خود حماس به‌طور مستقیم وارد مذاکره نشد؟**

فعلاً در استراتژی حماس چنین چیزی نیست.

■ **یعنی اسرائیل را به رسمیت نمی‌شناسد، مذاکره مستقیم هم نمی‌کند اما علاقه دارد به‌طور غیرمستقیم با اسرائیل وارد مذاکره شود.**

بله، حماس این را هنوز به‌طور رسمی اعلام نکرده اما این را می‌داند که مذاکره یک الزام واقعی است.

■ **یعنی تحلیل شما این است که حماس در نهایت با اسرائیل وارد مذاکره می‌شود؟**

فعلاً به‌طور غیرمستقیم پیش می‌رود. البته حماس در مواضع رسمی خود اراضی سال ۱۹۶۷ میلادی را فلسطینی می‌داند و آزادی کامل آن را جزء اهدافش مطرح کرده است ولی اینکه آیا در صحنه عمل چه اتفاقی خواهد افتاد، آینده نشان خواهد داد. اما موضوع دیگر طرحی است که در داخل فلسطین اتفاق افتاد و طرح آشتی ملی نام دارد. احتمال اینکه در آینده البته با توافق دولت حماس کنار برود و دولت وحدت ملی و ائتلافی در فلسطین به روی کار بیاید، وجود دارد.

■ **احتمال کشیده شدن جنگ به سوریه را تا چه حد ارزیابی می‌کنید؟**

من احتمال آن را بعید می‌دانم چرا که هم سوریه با احتیاط عمل می‌کند و بهانه به دست اسرائیل نمی‌دهد و الان هم شرایط به گونه‌ای نیست که اسرائیل جنگ را به سوریه گسترش دهد. دلیلی ندارد.

■ **اساساً اسرائیل توان این کار را دارد؟ یعنی قادر است همزمان در سه جبهه لبنان، سوریه و داخل فلسطین بجنگد؟**

بله، اسرائیل نشان داده است که جنگ با دولت‌های عربی برایش مشکلی ایجاد نمی‌کند. برای اسرائیل جنگ کلاسیک با دولت‌های عربی کار سختی نیست. اولاً این کار را چند بار تجربه کرده و متاسفانه پیروز شده است. آن چیزی که اسرائیل در مورد آن ضعف دارد حزب‌الله لبنان است. یعنی تنها جایی که از سال ۱۹۴۸ میلادی – سال تشکیل اسرائیل – باعث شده که اسرائیل با قدرت عقب رانده شود، فقط در مورد حزب‌الله است. اگر جایی اسرائیل عقب نشسته، مانند عقب‌نشینی از صحرای سینا، با توافق بوده است، نه با حمله نظامی. تنها جایی که با حمله نظامی مجبور به عقب‌نشینی شد و بدون توافقنامه بود، جنوب لبنان بود.

■ **در نقشه خاورمیانه بزرگ که آمریکا طراحی کرده است، سوریه و ایران بدون تردید از اهداف واشینگتن خواهند بود. با توجه به تحولات اخیر، شما آینده خاورمیانه را چگونه ارزیابی می‌کنید و تاثیر آن بر پرونده هسته‌ای ایران را چگونه می‌بینید؟**

طرح خاورمیانه بزرگ در آمریکا با این هدف تنظیم شد: آمریکایی‌ها معتقد بودند که خاورمیانه مرکز تربیت و اجرای تروریسمی است که امنیت آمریکا را به خطر می‌اندازد و باید با آن مقابله کرد. یکی از راه‌های مقابله استفاده از نیروهای نظامی است، مانند آنچه که در افغانستان اتفاق افتاد. بعد به این نتیجه رسیدند که تفکری که آنها با آن در افغانستان مقابله کردند، در همه جا هست. در عربستان، در یمن، در مصر و بقیه کشورهای عربی. طرح خاورمیانه بزرگ برای مقابله با این تفکر تدوین شد. آمریکایی‌ها گفتند مرکز تروریسم خاورمیانه است به این دلیل که در خاورمیانه فقر، بیسوادی، استبداد و عدم رشد اقتصادی و فرهنگی وجود دارد. مجموعه اینها باعث می‌شود که مردم به دلیل نارسایی‌هایی که دارند به افکار تروریستی پناه می‌برند. آمریکایی‌ها به این نتیجه رسیدند که باید این موضوع را از بین ببرند. طرح خاورمیانه بزرگ با این نظر تدوین شد که توسعه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی در منطقه داده شود تا ریشه‌های تروریسم خشکانده شود. بحث دموکراتیزاسیون منطقه همین‌جا مطرح شد. منتها در صحنه عمل آنها با مشکل مواجه شدند. چرا که متوجه شدند اگر دموکراسی در منطقه به معنای واقعی برقرار شود، نتیجه آن می‌شود حماس و در عراق نتیجه آن روی کار آمدن گروه‌های شیعه نزدیک به ایران می‌شود. بررسی‌های آنان نشان داد که در همه کشورها هم همین است. یعنی شاید بن لادن در عربستان رای بیاورد. بعد از یازدهم سپتامبر آمریکایی‌ها حتی به دنبال ساقط کردن عربستان که متحد استراتژیک چندده‌ساله آنان است بودند، اما بعدها به این نتیجه رسیدند که این کار اشتباه است. بنابراین روند دموکراتیزاسیون را کند کردند، در عین حال خواستار اصلاحات سیاسی محدود در راستای منافع خودشان در منطقه شدند. اما آمریکایی‌ها در ارتباط با سوریه مشکلشان بزرگ‌تر است چرا که در طرح خاورمیانه بزرگ دولت فعلی سوریه برای آمریکا بهتر است تا دولتی که قرار است از راه دموکراتیک به روی کار بیاید. به این دلیل که نتیجه انتخابات در سوریه، به روی کار آمدن دولتی افراطی و سنی خواهد بود.

یعنی همان تفکر بن لادن و القاعده در سوریه قدرت را در دست خواهد گرفت. بنابراین طبیعی است که آمریکا دولت فعلی را ترجیح می‌دهد.

■ **آقای دکتر! چرا در کشورهای عربی در صورت برگزاری انتخابات آزاد، دولت‌های رادیکال و ضدغرب به روی کار می‌آیند؟**

این سئوال، سئوال بسیار مهمی است. علت اصلی این مسئله جنایات آمریکا در منطقه است. در منطقه خاورمیانه به حدی اسرائیل با حمایت همه‌جانبه آمریکا جنایت انجام داده است که مردم منطقه به ویژه مردم کشورهای عربی، نسبت به آمریکایی‌ها حساس شده‌اند، که هیچ چیزی برایشان مهمتر از ضدآمریکایی بودن نیست. این است که حتی وقتی یک جنایتکار دیکتاتور مانند صدام دو موشک به اسرائیل شلیک می‌کند و شعار ضدآمریکایی می‌دهد، در کشورهای عربی محبوب می‌شود. یعنی جنایت‌های آمریکا باعث شده که اعراب دیگر به دنبال آزادی نباشند. آزادی جزء فطرت انسان‌ها است، اما جنایات آمریکا و اسرائیل فطرت جهان عرب را عوض کرده است. اعراب دیگر به دنبال آزادی نیستند. اما کثیف‌ترین و دیکتاتورترین انسان‌ها، چه صدام چه بن لادن، وقتی شعار ضدآمریکایی می‌دهد، محبوبیت پیدا می‌کند و مردم به جای اینکه به دنبال یک شخصیت روشنفکر و آزادیخواه باشند، به دنبال این گونه آدم‌ها می‌روند.

■ **مگر آمریکا این موضوع را نمی‌داند؟**

در ابتدا نه، اما بعدها متوجه شدند. در آخرین نظرسنجی مشخص شد که ۷۵ درصد اعراب از آمریکایی‌ها تنفر دارند. به همین دلیل برنامه‌هایی را تنظیم کردند تا دید جهان عرب را نسبت به خودشان تغییر دهند. برای مثال تلویزیون الحریه که به زبان عربی برنامه پخش می‌کند، در همین راستا تشکیل شد. اما آمریکایی‌ها هنوز به دلیل نفوذ لابی صهیونیست‌ها در دولت آمریکا حمایت از اسرائیل را به نفع آمریکا می‌دانند.

■ **سئوال من این است که چرا آمریکا تلاش نمی‌کند ابتدا بحران فلسطینی اسرائیلی را فرو بنشاند سپس به ادامه برنامه‌هایش بپردازد؟**

براساس قطعنامه‌های سازمان ملل، اسرائیل یعنی اراضی سال ۱۹۴۸ و فلسطین یعنی اراضی سال ۱۹۶۷. الان اسرائیل نیمی از اراضی سال ۶۷ را هم اشغال کرده است. خاطرتان هست که کلینتون بسیار جدی وارد این ماجرا شد. عرفات و باراک ۱۶، ۱۷ روز در کمپ دیوید مذاکره کردند اما اسرائیل نپذیرفت.

■ **تاثیر اتفاقات اخیر بر پرونده هسته‌ای ایران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ یعنی در شرایط جدید خاورمیانه وضعیت ایران را چگونه می‌بینید؟**

آمریکا در شرایط حمله نظامی به ایران نیست. ضمن اینکه هیچ کدام از متحدین آمریکا موافق حمله نظامی به ایران نیستند. حتی انگلستان که متحد اول آمریکا در اروپا است. چین و روسیه هم تا دو ماه قبل حاضر به تصویب تحریم علیه ایران نبودند. آمریکا آنها را راضی کرد تا اگر تهران بسته پیشنهادی جدید اروپا را نپذیرد، فصل ۴۱ منشور سازمان را به تصویب برسانند. آنها حتی حاضر به استفاده از فصل ۴۲ منشور نیستند که اجازه استفاده از گزینه نظامی را می‌دهد. بنابراین حمله نظامی اصلاً در دستور کار جامعه بین‌الملل نیست. اقدام یک‌جانبه هم در حال حاضر و با شرایط آمریکا قابل تصور نیست.

■ **یعنی شما بر این باورید که تهران بسته پیشنهادی اروپا را نمی‌پذیرد؟**

مواضع تهران این‌گونه نشان می‌دهد. طرف غربی تعلیق غنی‌سازی را می‌خواهد و ایران هم نپذیرفته است.

■ **آقای دکتر! کشورهای عربی کجا هستند؟ عراق، اردن و عربستان موضعی منفی علیه حزب‌الله لبنان گرفته‌اند. حتی سعود الفیصل وزیر خارجه عربستان اقدام حزب‌الله را ماجراجویی می‌خواند. دلیل این مواضع منفی چیست؟**

متاسفانه این مواضع وجود دارد. این قضیه اسرائیل هم مانند قضیه صدام است. امام (ره) هنگامی که صدام به ایران حمله کرد و کشورهای عربی از او حمایت کردند، گفتند که شما اشتباه می‌کنید، صدام اگر از ما خلاص شود، به سراغ شما می‌آید. آنها در آن هنگام این موضوع را باور نکردند ولی ما دیدیم که اتفاق افتاد و صدام به سراغ کویت هم رفت. الان هم اوضاع کشورهای عربی این گونه است. اسرائیل اگر از حزب‌الله و سوریه خلاص شود، سراغ آنها می‌رود.

به همین دلیل اعراب باید از خط مقدم جنگ با اسرائیل حمایت کنند، چرا که اگر این کار را نکنند در نهایت به ضرر خودشان است.

■ **یعنی شما بر این باورید که تهران بسته پیشنهادی اروپا را نمی‌پذیرد؟**

مواضع تهران این‌گونه نشان می‌دهد. طرف غربی تعلیق غنی‌سازی را می‌خواهد و ایران هم نپذیرفته است.

■ **آقای دکتر! کشورهای عربی کجا هستند؟ عراق، اردن و عربستان موضعی منفی علیه حزب‌الله لبنان گرفته‌اند. حتی سعود الفیصل وزیر خارجه عربستان اقدام حزب‌الله را ماجراجویی می‌خواند. دلیل این